

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до проведення практичних занять, виконання
розрахунково-графічної та організації самостійної роботи
із навчальної дисципліни

«ПЛАНУВАННЯ І ОРГАНІЗАЦІЯ МІСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ»

*(для здобувачів другого (магістерського) рівня
вищої освіти всіх форм навчання зі спеціальності
192 – Будівництво та цивільна інженерія, освітньо-професійна програма
«Міське будівництво та господарство»)*

Харків
ХНУМГ ім. О. М. Бекетова
2023

Методичні рекомендації до проведення практичних занять, виконання розрахунково-графічної та організації самостійної роботи із навчальної дисципліни «Планування і організація міських територій» (для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти всіх форм навчання зі спеціальності 192 – Будівництво та цивільна інженерія, освітньо-професійна програма «Міське будівництво та господарство») / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова ; уклад. О. С. Безлюбченко. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2023. – 22 с.

Укладач доц. О. С. Безлюбченко

Рецензент

О. В. Завальний, кандидат технічних наук, доцент кафедри міського будівництва Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова

*Рекомендовано кафедрою міського будівництва, протокол №15
від 30.05.2023*

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Теоретична частина	5
Практична частина.....	6
Розрахунково-графічне завдання.....	13
Самостійна робота	15
Список рекомендованих джерел.....	17

ВСТУП

Планування і організація міських територій – це важливий аспект розвитку сучасних міст, який спрямований на створення життєздатних, сталих та зручних для проживання спільнот.

Навчальна дисципліна «Планування і організація міських територій» спрямована на формування у студентів цілісного поняття значення науки в сучасних умовах, засвоєння та практичного використання методів теоретичних досліджень.

Місто розглядається як складна система, де всі компоненти та елементи взаємодіють між собою і впливають на його функціонування. Для аналізу і розуміння цієї системи використовуються системні підходи, які дозволяють вивчити взаємодію всіх складових.

Дослідження питань ефективного управління міськими ресурсами, прийняття рішень і вивчення моделей управління допоможе оптимізувати процеси в містах та розробляти ефективні плани розвитку міста, які враховують потреби населення та необхідність збереження середовища.

ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА

ЗМ 1 Місто як соціально-економічна систем.

Тема 1 Принципи побудови міської системи управління.

Тема 2 Міське господарство як невід'ємна складова міста.

Тема 3 Дослідження процесу управління.

ЗМ 2 Методи та принципи управління територіями.

Тема 4 Принципи та функції управління територіями.

Тема 5 Основні напрямки й тенденції управлінської політики.

Тема 6 Сучасні методи управління міськими територіями.

ЗМ 3 Управління територіями в контексті законодавства.

Тема 7 Державне управління. Поняття та сутність державного управління.

Тема 8 Управління територіями в контексті законодавства.

Тема 9 Містобудівна документація про планування розвитку й забудови територій населених пунктів.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 1

МІСТО ЯК СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА СИСТЕМА

1. Місто як соціально-економічна система.
2. Загальні принципи побудови міської системи управління.
3. Сучасна система місцевого самоврядування в Україні.
4. Всесвітня Декларація місцевого самоврядування та Європейська Хартія місцевого самоврядування.
5. Основні функції органів міського самоврядування.

ЗАПИТАННЯ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Міське господарство як об'єкт управління.
2. Загальноприйняті взаємовідношення між різними видами державного господарства.
3. Комплексний характер міського господарства.
4. Вітчизняна схема взаємодії між різними видами державного господарства.
5. Визначте цикли (фази) життєвого циклу розвитку міста.
6. Проаналізуйте понятійний апарат Європейської Хартії місцевого самоврядування.
7. Визначте права органів місцевого самоврядування, що закріплюються Європейською Хартією місцевого самоврядування.
8. Проаналізуйте, наскільки відповідає принципам Європейської Хартії система самоврядування в Україні.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 2

МІСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА МІСТА

1. Поняття, функції та зміст муніципального господарства.
2. Моделі ведення міського господарства.
3. Сучасний стан і перспективи розвитку міського господарства в Україні.
4. Основні джерела існування міської власності.
5. Основні характеристики, що визначають міське господарство.

ЗАПИТАННЯ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Сучасний стан та особливості міського господарства в Україні.
2. Шляхи розвитку міського господарства в Україні.
3. Комплексний характер міського господарства.
4. Особливість міського господарства.
5. Ресурси міського господарства.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 3 ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ

1. Управління як процес. Основні наукові методи процесу управління.
2. Принципи, завдання та функції управління міськими територіями.
3. Характеристика муніципального управління як наукової дисципліни.
4. Методи муніципального управління як наукової дисципліни.
5. Основні наукові методи в дослідженні процесу управління.
6. Напрямки та ресурси підвищення ефективності управління містом.
7. Принципи формування оптимальної управлінської системи.
8. Основні тенденції розвитку муніципального управління за кордоном.

ЗАПИТАННЯ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Поняття та методи міського управління.
2. Фактори, що впливають на формування управлінських та господарських систем міста.
3. Поняття муніципальної власності.
4. Системний підхід до вивчення міста як складної соціально-економічної системи.
5. Розвиток світової управлінської думки і проблеми її застосування у міському управлінні.
6. Напрями перебудови системи місцевого самоврядування в сучасних умовах.
7. Методологічна основа муніципального управління.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 4 ПРИНЦИПИ ТА ФУНКЦІЙ УПРАВЛІННЯ ТЕРИТОРІЯМИ

1. Проблеми міського управління.
2. Ресурси міського господарства.

3. Тенденції розвитку нових форм управління міським господарством.
4. Маркетинг територій: сутність й основні напрямки.
5. Загальні, конкретні й стратегічні цілі процесу управління.
6. Принципи і функції управління територіями.

ЗАПИТАННЯ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Напрями трансформації сучасних моделей і структур управління муніципальним господарством.
2. Форми управлінських впливів.
3. Загальні принципи побудови системи міського управління.
4. Економічне стимулювання раціонального використання та охорони земель.
5. Стратегія управлінських послуг.
6. Управління комунальною власністю і розвиток міського господарства.
7. Основні напрями територіального розвитку міста.
8. Джерела фінансування міських програм.
9. Роль бізнес-плану в розробці й реалізації міського проєкту.
10. Світова динаміка стратегічного управління і проблеми муніципального управління.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 5

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ Й ТЕНДЕНЦІЇ УПРАВЛІНСЬКОЇ ПОЛІТИКИ

1. Західні моделі муніципального управління.
2. Місцеве самоврядування в США.
3. Місцеве управління у Великобританії.
4. Місцеве управління у Франції в Німеччині.
5. Тенденції розвитку муніципального управління закордоном.
6. Світовий досвід управління земельними ресурсами.

ЗАПИТАННЯ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Англосаксонська модель місцевого самоврядування.
2. Континентальна модель місцевого самоврядування.
3. Особливості змішаної моделі місцевого самоврядування.

4. Що корисного Україна можна взяти з досвіду місцевого самоврядування в США?

5. Чим відрізняється місцеве управління у Великобританії від місцевого управління у Франції?

6. Види реформ місцевого самоврядування, здійснюваних у країнах Західної Європи.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 6

СУЧАСНІ МЕТОДИ УПРАВЛІННЯ МІСЬКИМИ ТЕРИТОРІЯМИ

1. Основні терміни й поняття.
2. Визначення об'єкта й суб'єкта управління.
3. Управління як процес. Функції управління.
4. Що потрібно розуміти під терміном «управління»?
5. Головні завдання та зміст міського управління.
6. Класифікація методів управління.
7. Основні напрями та тенденції управлінської політики на сучасному етапі.
8. Аналіз результатів управлінського рішення.

ЗАПИТАННЯ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Фактори, що визначають особливості муніципального управління.
2. Охарактеризуйте процес муніципального управління.
3. Принцип самостійності місцевого самоврядування.
4. Напрями перебудови системи місцевого самоврядування в сучасних умовах?
5. Організаційно-розпорядчі методи управління муніципальною власністю.
6. У яких сферах проявляється ефективність системи управління земельними ресурсами?
7. Особливості управління земельними ресурсами в закордонних країнах.
8. Національні особливості розвитку місцевого самоврядування.
9. Територіальні громади як базові одиниці адміністративно-територіального устрою.
10. Розкрийте роль інформатизації як засобу управління у структурі органів місцевого самоврядування.

11. Висвітліть характерні особливості запровадження інформаційних технологій у структурі органів місцевого самоврядування.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 7

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ. ПОНЯТТЯ І СУТЬ

ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

1. Поняття державного управління.
2. Зміст і особливості державного управління.
3. Місцеві органи державного управління (виконавчої влади) й межі їх діяльності.
4. Організаційна структура державного управління.
5. Соціальна ефективність державного управління.
6. Концепція сучасного публічного менеджменту як організаційний механізм державного управління розвитком міст.

ЗАПИТАННЯ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Повноваження органів виконавчої влади.
2. Засоби управління містобудівними процесами.
3. Порядок нормативної грошової оцінки земель.
4. Законодавчі та нормативні акти, що регулюють розвиток міст й інших житлових утворень.
5. Проблеми й основні напрямки адміністративного реформування в Україні.
6. Методологія безперервного містобудівного проектування і управління процесами реалізації проектних рішень.
7. Інформаційне забезпечення процесу управління містобудівними системами.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 8

УПРАВЛІННЯ ТЕРИТОРІЯМИ В КОНТЕКСТІ ЗАКОНОДАВСТВА

1. Містобудівна діяльність.
2. Поняття, зміст і суб'єкти управління в галузі використання та охорони земель.
3. Концепція публічного управління у сфері містобудівної діяльності.

4. Система повноважень органів управління в галузі використання та охорони земель.

5. Повноваження уряду й органів місцевого самоврядування у містобудуванні.

6. Повноваження органів архітектури й містобудування в регулюванні містобудівної діяльності.

7. Концептуальні основи формування механізму практичного вирішення проблем реформування систем управління містом.

ЗАПИТАННЯ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Поняття, зміст і суб'єкти управління в галузі використання та охорони земель.

2. Контроль за використанням та охороною земель.

3. Визначення терміну «кадастр». Складові державного земельного кадастру.

4. Яке призначення державного земельного кадастру?

5. Призначення грошової оцінки земельних ділянок.

6. Поняття кадастрового зонування земель.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 9

МІСТОБУДІВНА ДОКУМЕНТАЦІЯ ПРО ПЛАНУВАННЯ РОЗВИТКУ Й ЗАБУДОВИ ТЕРИТОРІЙ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТИВ

1. Повноваження органів місцевого самоврядування в сфері містобудування.

2. Повноваження органів місцевого самоврядування при розробленні містобудівної документації з планування території на місцевому рівні.

3. Законодавча та нормативна бази містобудівної діяльності.

4. Види територіальних зон у містобудуванні.

5. Визначення та призначення державного земельного кадастру.

6. Поняття кадастрового зонування земель.

7. Призначення грошової оцінки земельних ділянок.

ЗАПИТАННЯ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Документи, що регулюють процес використання земельних ділянок для забудови та інших потреб у межах населених пунктів.

2. Особливості, якими характеризується порядок використання земель житлової і громадської забудови.
3. Правовий режим земель у межах населених пунктів.
4. Генеральний план населеного пункту як головний містобудівний документ.
5. Право на забудову.
6. Складові земель житлової і громадської забудови.
7. Принципи земельного законодавства.

РОЗРАХУНКОВО-ГРАФІЧНЕ ЗАВДАННЯ

В ході вивчення курсу «Планування і організація міських територій» робочою програмою дисципліни передбачено виконання розрахунково-графічного завдання.

Загальна тематика роботи «Оцінка ефективності використання міських територій».

Метою роботи є закріплення теоретичних знань, вироблення умінь і практичних навичок управління міськими територіями, в оцінці інтенсивності використання міських територій.

Орієнтовна тематика робіт

1. Управління транспортною інфраструктурою міста (на прикладі конкретного міста).
2. Економічна ефективність використання міських земель (на прикладі конкретного міста).
3. Соціальні проекти використання міської території (на прикладі конкретного міста).
4. Інтенсивність озеленення території міста (на прикладі конкретного міста).
5. Перспективи використання земель промислової зони міста (на прикладі конкретного міста).
6. Перспективи розвитку громадсько-ділової зони міста (на прикладі конкретного міста).
7. Динаміка житлового будівництва і розвиток інфраструктури в житлових районах (на прикладі конкретного міста).

Завдання

Проаналізувати використання території міста і оцінити роботу органу місцевого самоврядування з питань планування і організації міських територій.

Вибір міста здійснюється студентом самостійно (можливо того міста (населеного пункту), у якому він проживає).

Як вихідні дані використовуються загальнодоступні дані, розміщені на офіційному сайті органів місцевого самоуправління міста; статистичні дані, які

розміщуються органами Держстату, матеріали періодичної преси міста, офіційні повідомлення органів влади та місцевого самоврядування.

Як основні документи необхідно використовувати матеріали територіального планування.

Структура роботи

1. Титульний аркуш.

2. Зміст.

3. Вступ. Мета, завдання роботи, об'єкт аналізу.

4. Розділ 1. Подається коротка географічна характеристика міського поселення, складається соціально-економічна характеристика міста, наводяться особливості його планування і забудови.

5. Розділ 2. Наводиться опис структури органів місцевого самоврядування міста, повноваження структурних підрозділів місцевої адміністрації, які відповідають за планування і організацію міських територій (відповідно до обраної теми роботи).

6. Розділ 3. Функціональне і цінове зонування земель міста. Аналіз Проектів і перспектив розвитку міської території (відповідно до обраної теми роботи). Надати свої варіанти розвитку міської території з обґрунтуванням їх економічної і соціальної ефективності.

При формулюванні пропозицій необхідно керуватися матеріалами територіального зонування міста.

7. Висновок. Виходячи з аналізу розвитку території міста, необхідно навести обґрунтовані висновки і дати оцінку роботі органів місцевого самоврядування з планування і організації міських територій.

8. Список використаних джерел.

У додатку до роботи представити ілюстративний матеріал, що доповнює текст роботи.

Обсяг роботи становить до 30 друкованих аркушів (з ілюстраціями).

Роботу потрібно оформити відповідно до вимог щодо оформлення письмових робіт у ХНУМГ ім. О. М. Бекетова.

САМОСТІЙНА РОБОТА

Таблиця 1– Завдання до самостійної роботи з навчальної дисципліни
«Планування і організації міських територій»

Номер	Теоретична частина		Практична частина	Номер	Теоретична частина		Практична частина
	Питання 1	Питання 2			Питання 1	Питання 2	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Пр. заняття № 1, пит. 1	Пр. заняття № 2, пит. 7	1	16	Пр. заняття № 3, пит. 7	Пр. заняття № 4, пит. 5	16
2	Пр. заняття № 1, пит. 2	Пр. заняття № 3, пит. 2	2	17	Пр. заняття № 5, пит. 5	Пр. заняття № 7, пит. 4	17
3	Пр. заняття № 1, пит. 3	Пр. заняття № 3, пит. 3	3	18	Пр. заняття № 5, пит. 6	Пр. заняття № 4, пит. 9 с. р.	18
4	Пр. заняття № 1, пит. 4	Пр. заняття № 3, пит. 4	4	19	Пр. заняття № 5, пит. 4	Пр. заняття № 7, пит. 5	19
5	Пр. заняття № 1, пит. 5	Пр. заняття № 3, пит. 5	5	20	Пр. заняття № 5, пит. 1	Пр. заняття № 2, пит. 1 с. р.	20
6	Пр. заняття № 1, пит. 1 с. р.	Пр. заняття № 3, пит. 1 с. р.	6	21	Пр. заняття № 5, пит. 1 с. р.	Пр. заняття № 1, пит. 2 с. р.	21
7	Пр. заняття № 7, пит. 2 с. р.	Пр. заняття № 3, пит. 2 с. р.	7	22	Пр. заняття № 7, пит. 5 с. р.	Пр. заняття № 2, пит. 2 с. р.	22
8	Пр. заняття № 1, пит. 3 с. р.	Пр. заняття № 3, пит. 3 с. р.	8	23	Пр. заняття № 5, пит. 3 с. р.	Пр. заняття № 1, пит. 4 с. р.	23
9	Пр. заняття № 7, пит. 4 с. р.	Пр. заняття № 3, пит. 4 с. р.	9	24	Пр. заняття № 5, пит. 4 с. р.	Пр. заняття № 2, пит. 1	24
10	Пр. заняття № 7, пит. 1	Пр. заняття № 3, пит. 6	10	25	Пр. заняття № 5, пит. 5 с.р.	Пр. заняття № 2, пит. 2	25

Продовження таблиці 1

1	2	3	4	5	6	7	8
11	Пр. заняття № 2, пит. 2	Пр. заняття № 4, пит. 2	11	26	Пр. заняття № 5, пит. 6 с.р.	Пр. заняття № 2, пит. 3	26
12	Пр. заняття № 7, пит. 3	Пр. заняття № 4, пит. 3	12	27	Пр. заняття № 5, пит. 7 с. р.	Пр. заняття № 2, пит. 4	27
13	Пр. заняття № 2, пит. 4	Пр. заняття № 4, пит. 4	13	28	Пр. заняття № 7, пит. 3	Пр. заняття № 2, пит. 5	28
15	Пр. заняття № 5, пит. 2	Пр. заняття № 4, пит. 2 с. р.	15	30	Пр. заняття № 4, пит. 1с. р.	Пр. заняття № 1, пит. 6	30

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Конституція України : офіц. текст : [прийнята на п'ятій сесії Верхов. Ради України 28 черв. 1996 р. зі змінами, внесеними Законом України від 8 груд. 2004 р. : станом на 1 січ. 2006 р.]. – Київ : М-во юстиції України, 2006. – 124 с.
2. Земельний кодекс України : редакція від 31.03.2019 [Електрон. ресурс]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>, вільний (дата звернення: 05.09.2023). – Назва з екрана.
3. Про регулювання містобудівної діяльності [Електрон. ресурс] : Закон України від 17.02.2011 № 3038- VI. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17#Text>, вільний (дата звернення: 05.09.2023). Назва з екрана.
4. Про основи містобудування [Електрон. ресурс] : Закон України від 16.11.1992 № 2780-ХІІ. – Електрон. текст дані. – Режим доступу: https://urst.com.ua/act/pro_osnovy_mistobuduvannia, вільний (дата звернення: 05.09.2023). – Назва з екрана.
5. Про Державний земельний кадастр [Електрон. ресурс] : Закон України від 7 липня 2001 р. № 3613-VI. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3613-17>, вільний (дата звернення: 05.09.2023). – Назва з екрана.
6. Про землеустрій [Електрон. ресурс] : Закон України від 08.06.2023 № 858-IV. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/858-15/#Text>, вільний (дата звернення: 05.09.2023). – Назва з екрана.
7. Про затвердження Інструкції про встановлення (відновлення) меж земельних ділянок в натурі (на місцевості) та їх закріплення межовими знаками : Наказ Державного комітету України // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 376. – ст.16.
8. Про добровільне об'єднання територіальних громад : Закон України від 5 лютого 2015 р. № 157-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 13. – Ст. 91.
9. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21 травня 1997 р. № 280/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 24. – Ст. 170.
10. Про службу в органах місцевого самоврядування : Закон України від 7 червня 2001 р. № 2493-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 33. – Ст. 175.

11. Про співробітництво територіальних громад : Закон України від 17 червня 2014 р. № 1508-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 34. – Ст. 1167.
12. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 1 квітня 2014 р. № 333-р // Офіц. вісн. України. – 2014. – № 30. – С. 18. (Ст. 831, код акта 72156/2014).
13. ДБН Б.2.2-12:2019 Планування та забудова територій. – [Чинний від 01-10-2019]. – Київ : Мінрегіонбуд України, 2019. – 183 с. – Існує електрон. версія. (Режим доступу: https://dbn.co.ua/load/normativy/dbn/b_2_2_12/1-1-0-1802, вільний).
14. Проектне управління стратегією сталого розвитку територій : монографія / [В. М. Бабаєв, І. В. Білецький, А. О. Богославець та ін.] ; за заг. ред. В. М. Бабаєва ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. – 194 с. – ISBN 978-966-695-422-3.
15. Бабаєв В. М. Управління проектами : навч. посіб. для студ. спец. «Управління проектами» / В. М. Бабаєв ; Харків. нац. акад. міськ. госп-ва. – Харків : ХНАМГ, 2006. – 244 с.
16. Успішна територіальна громада: будуємо разом / М. Бриль, О. Врублевський, О. Данчева, А. Сеїтосманов, Е. Чубаров. – Харків : Видавничий будинок Фактор, 2018. – 128 с.
17. Бабаєв В. М. Муніципальний менеджмент [Електрон. ресурс] : конспект лекцій для студентів бакалавріату всіх форм навчання спеціальності 281 – Публічне управління та адміністрування / В. М. Бабаєв, С. І. Чернов, К. В. Пастух ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2020. – 92 с. – Режим доступу: <https://eprints.kname.edu.ua/57509/>, вільний (дата звернення: 11.09.2023). – Назва з екрана.
18. Безлюбченко О. С. Управління міськими територіями [Електрон. ресурс] : конспект лекцій для студентів ден. і заоч. форм навч. освіт. рівня «магістр» спец. 192 – Будівництво та цивільна інженерія, освітня програма «Міське будівництво та господарство» / О. С. Безлюбченко ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2020. – 117 с. – Режим доступу: <http://eprints.kname.edu.ua/49954/>, вільний (дата звернення: 29.08.2023). – Назва з екрана.
19. Безлюбченко О. С. Пошук шляхів інтенсифікації використання території міст [Електрон. ресурс] / О. С. Безлюбченко, Т. М. Апатенко. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://doi.org/10.32347/2786-7269.2023.4.141-151>, вільний (дата звернення: 08.09.2023). – Назва з екрана.

20. Apatenko T. ENERGY EFFICIENT AND ENVIRONMENTAL FOCUS OF SMART CITIES /Apatenko T., Bezlyubchenko O. // Scientific Journal of Polonia University. – 2023. – Vol. 58(3). – P. 333–341. – Існує електрон. версія. (Режим доступу: <https://doi.org/10.23856/5846>, вільний).

21. Bezlyubchenko O. Features of Public Spaces Development in the Context of Shopping Complexes Formation Lecture Notes in Civil Engineering / Apatenko T., Lytvynenko T., Lvovska T. // Lecture Notes in Civil Engineering. – 2020. – Vol. 73. – P. 3–11. – Існує електрон. версія. (Режим доступу: https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-030-42939-3_1, вільний).

22. Безлюбченко О. С. Методи та передумови архітектурно-планувального вдосконалення застарілого житлового фонду / О. С. Безлюбченко, Т. М. Апатенко, М. В. Бабенко // Комунальне господарство міст. – 2022. – Т. 1, вип. 168. – С. 30–39. – Існує електрон. версія. (Режим доступу: <https://khg.kname.edu.ua/index.php/khg/article/view/5908/5827>, вільний).

23. Безлюбченко О. С. Планування просторового розвитку міста / О. С. Безлюбченко, Т. М. Апатенко // Комунальне господарство міст. – 2021. – Вип. 4(164). С. 31–36. – Існує електрон. версія. (Режим доступу: <https://khg.kname.edu.ua/index.php/khg/article/view/5817>, вільний).

24. Безлюбченко О. С. Гармонізація громадських просторів житлових районів / О. С. Безлюбченко, Т. М. Апатенко // Комунальне господарство міст. – 2020. – Т.3. Серія: Технічні науки та архітектура. – Вип. 156. – С. 140–148. – Існує електрон. версія. (Режим доступу: <https://khg.kname.edu.ua/index.php/khg/article/view/5612/5531>, вільний).

25. Безлюбченко О. С. Реновації історично сформованої громадської забудови / О. С. Безлюбченко, Т. М. Апатенко // Науковий вісник будівництва. – 2019. – Т. 98, № 4. – С. 19–26. – Існує електрон. версія. (Режим доступу: https://vestnik-construction.com.ua/images/pdf/4_98_2019/6.pdf, вільний).

26. Безлюбченко О. С. Тенденції та напрямки підвищення якості об'ємно-планувальної та містобудівної організації житлового середовища / О. С. Безлюбченко, Т. М. Апатенко // Містобудування та територіальне планування : наук.-техн. зб. / Ред. М. М. Осетрін. – Київ : КНУБА, 2019. – С.15–26. – Існує електрон. версія. (Режим доступу: <https://library.knuba.edu.ua/books/zbirniki/02/2019/201969.pdf>, вільний).

27. Концепція публічного управління у сфері містобудівної діяльності. За підтримки проекту «Інтегрований розвиток міст в Україні» [Електрон. ресурс] // Збірник аналітичних матеріалів. – Електрон. текст. дані. – Київ, 2019. – Режим доступу: <https://www.vin.gov.ua/images/doc/vin/dep-dmba/news/Conc.pdf>, вільний (дата звернення: 29.08.2023). – Назва з екрана.

28. Євтушенко О. Н. Муніципальний менеджмент : [підручник] / О. Н. Євтушенко, В. М. Ємельянов, В. І. Андріяш. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2016. – 404 с.
29. Європейська Хартія місцевого самоврядування. Ратифікована Верховною Радою України [Електрон. ресурс]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>, вільний (дата звернення: 29.08.2023). – Назва з екрана.
30. Костенюк І. Західні моделі місцевого самоврядування: перспективи та обмеження культурних трансферів / І. Костенюк // Державне управління та місцеве самоврядування. – 2013. – Вип. 1 (16). – С. 296–306.
31. Николаєва В. І. Теоретичні засади управління розвитком міських територій / В. І. Николаєва, П. В. Назаренко // Державне управління: удосконалення та розвиток. – 2021. – № 5. – Існує електрон. версія. – DOI: <http://www.dy.nayka.com.ua/?n=5&y=2021#:~:text=10.32702/2307%2D2156%2D2021.5.32>.
32. Сучасні тренди розвитку урбанізованих територій : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., Харків, 22–24 трав. 2019 р. / Faculty of Economics Insubria Universit, Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова ; [редкол. : О. В. Димченко та ін.]. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. – 128 с.
33. Державний фонд регіонального розвитку [Електрон. ресурс] : сайт. – Електрон. дані – Оновлюється постійно. – Режим доступу : <http://dfrr.minregion.gov.ua>, вільний (дата звернення: 07.09.2023). – Назва з екрана.
34. Харківська обласна рада [Електрон. ресурс] : сайт. – Електрон. дані – Оновлюється постійно. – Режим доступу : <http://www.oblrada.kharkov.ua>, вільний (дата звернення: 07.09.2023). – Назва з екрана.
35. Стратегічне планування : навч. посіб. / М. А. Латинін, Т. М. Лозинська, І. В. Дунаєв ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. О. Ю. Амосова. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Харків : Вид-во ХарРІ НАДУ «Магістр», 2013. – 248 с.
36. Ткач С. М. (2021). Управління розвитком міст на засадах концепції Smart City у Західному регіоні України / С. М. Ткач // Регіональна економіка. – 2021. – Вип. 100 (2). – С. 91–99. – Існує електрон. версія. (Режим доступу: <https://doi.org/10.36818/1562-0905-2021-2-9>, вільний).
37. Ткачук О. А. Міське господарство : навч. посіб. / О. А. Ткачук. – Рівне : НУВГП, 2018. – 244 с.
38. Урядовий портал [Електрон. ресурс] : сайт. – Електрон. дані – Оновлюється постійно. – Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua>, вільний (дата звернення: 11.09.2023). – Назва з екрана.

39. Mohanty R. Urbanization and smart cities / R. Mohanty, B. Kumar // Solving Urban Infrastructure Problems Using Smart City Technologies. – 2021. – P. 143–158.

40. Prabowo B. N. Urban Heritage Facility Management: A Scoping Review / Prabowo B. N., Salaj A. T., Lohne J. // Appl. Sci. – 2021. – T. 11, Vol. 20. – DOI: <https://doi.org/10.3390/app11209443>.

41. The Evolution of City-as-a-Platform: Smart Urban Development Governance with Collective Knowledge-Based Platform Urbanism / Repette P., Sabatini-Marques J., Yigitcanlar T., Sell D., Costa E. // Land, 2021. – Vol. 10(1): 33. – DOI: <https://doi.org/10.3390/land10010033>.

42. Huovila A. Comparative analysis of standardized indicators for Smart sustainable cities: What indicators and standards to use and when? / A. Huovila, P. Bosch, M. Airaksinen // Cities, 2019. – Vol. 89. – P. 141–153. – DOI: <https://doi.org/10.1016/j.cities.2019.01.029>.

Електронне навчальне видання

Методичні рекомендації
до проведення практичних занять, виконання
розрахунково-графічної та організації самостійної роботи
із навчальної дисципліни

«ПЛАНУВАННЯ І ОРГАНІЗАЦІЯ МІСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ»

(для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти всіх форм навчання зі спеціальності 192 – Будівництво та цивільна інженерія, освітньо-професійна програма «Міське будівництво та господарство»)

Укладач **БЕЗЛЮБЧЕНКО** Олена Степанівна

Відповідальний за випуск *О. С. Безлюбченко*
Редактор *О. А. Норик*
Комп'ютерне верстання *О. С. Безлюбченко*

План 2023, поз. 473М

Підп. до друку 12.09.2023. Формат 60 × 84/16.
Ум. друк. арк. 1,3

Видавець і виготовлювач:
Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова,
вул. Маршала Бажанова, 17, Харків, 61002
Електронна адреса: office@kname.edu.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
ДК № 5328 від 11.04.2017